

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 11/10-371 від 04.12.2020

**Голові Верховної Ради України
Разумкову Д. О.**

Про розгляд депутатського запиту
народних депутатів України
Ткаченка О. М., Шинкаренка І. А.,
Кабаченка В. В. та Славицької А. К.

Шановний Дмитре Олександровичу!

Міністерство соціальної політики на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 11.12.2020 № 50318/1/1-20 в межах компетенції розглянуло депутатський запит народних депутатів України Ткаченка О. М., Шинкаренка І. А., Кабаченка В. В. та Славицької А. К., оголошений на засіданні Верховної Ради України 04.12.2020, з порушених питань соціального забезпечення та повідомляє.

Щодо розгляду звернень

Згідно зі статтею 52 Конституції України, законами України „Про охорону дитинства” та „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” обов'язком держави є утримання та виховання виключно дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Відповідно до статті 180 Сімейного кодексу України утримання та виховання дитини до повноліття є обов'язком її батьків.

Водночас відповідно до законодавства України держава сприяє створенню дітям з інвалідністю необхідних умов, рівних з іншими громадянами можливостей для повноцінного життя та розвитку з урахуванням індивідуальних здібностей та інтересів, гарантує надання їм відповідної матеріальної допомоги (проте не утримання), встановлення одному з батьків дитини з інвалідністю чи особі, яка його замінює, на підприємстві, в установі чи організації незалежно від форм власності за його згодою скороченого робочого дня, надання додаткової оплачуваної відпустки на строк до 5 днів, відпустки без збереження заробітної плати та інших пільг, передбачених законодавством України.

Державна підтримка сімей, в яких виховуються діти з інвалідністю, забезпечується, зокрема, шляхом призначення соціальних виплат, в тому числі

державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю (далі – державна соціальна допомога), відповідно до Закону України „Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”.

Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства I групи призначається у розмірі 100 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність; особам з інвалідністю з дитинства II групи – 80 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність; особам з інвалідністю з дитинства III групи – 60 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність; на дітей з інвалідністю віком до 18 років – 70 відсотків прожиткового мінімуму, для осіб, які втратили працездатність.

Крім того, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю встановлюється надбавка на догляд.

Розмір надбавки на догляд за особою з інвалідністю з дитинства I групи, віднесеною до підгрупи А, становить 75 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність; за особою з інвалідністю з дитинства I групи, віднесеною до підгрупи Б, – 50 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Одиноким особам з інвалідністю з дитинства II і III груп, які за висновком лікарсько-консультативної комісії лікувально-профілактичного закладу потребують постійного стороннього догляду, встановлюється надбавка на догляд за ними в розмірі 15 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Розмір надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю віком до 6 років, віднесеною до підгрупи А, становить 100 відсотків прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років; за дитиною з інвалідністю віком до 6 років – 50 відсотків прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років; за дитиною з інвалідністю віком від 6 до 18 років, віднесеною до підгрупи А, – 100 відсотків прожиткового мінімуму для дітей віком від 6 до 18 років; за дитиною з інвалідністю віком від 6 до 18 років – 50 відсотків прожиткового мінімуму для дітей віком від 6 до 18 років.

Тобто на відміну від дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, стосовно яких законодавством встановлено обов'язок держави щодо їх повного державного утримання, для дітей з інвалідністю, які виховуються в своїх біологічних сім'ях, передбачена вищезазначена державна підтримка.

Водночас головною особливістю таких категорій, як діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, є відсутність у них можливості зростати у рідній сім'ї та виховуватись біологічними батьками.

Саме тому ці категорії мають об'єктивно обумовлені ризики потрапляння в заклади інституційного догляду та виховання. Однак безліч досліджень, моніторингів забезпечення прав дітей, а також світовий досвід засвідчують, що такі заклади є несприятливим середовищем для розвитку і соціалізації дітей.

Зокрема, інституційний догляд та виховання дітей призводить до негативних наслідків для немовлят і малюків до 3 років, адже саме в цьому віці активно розвивається мозок, і регулярна взаємодія дитини з близькою людиною безпосередньо впливає на формування у неї ключових навичок. Відсутність

такого зв'язку є причиною емоційного та фізичного стресу у дитини, руйнування її почуття безпеки та може призвести до затримки розвитку.

Вихованці закладів інституційного догляду та виховання перебувають у соціальній ізоляції: вони відірвані від територіальної громади за місцем походження, навчаються та утримуються в одному приміщенні, спілкуючись з у край обмеженим колом людей, не мають особистого простору. Такі діти не спілкуються із власними родинami і в дорослому віці можуть перенести інституційну модель виховання у свої сім'ї.

У зв'язку із цим Законом України „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” визначено пріоритет влаштування таких дітей саме у сімейні форми виховання.

Проте згідно з державною статистикою станом на 01.01.2020 у закладах інституційного догляду та виховання проживали 4 184 дитини, що є дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, в тому числі з інвалідністю.

Вищезазначене обумовлює необхідність стимулювання прийомних батьків, батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу приймати у свої сім'ї на виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, з інвалідністю, адже готовність суспільства до цього є недостатньо високою.

Тому відповідно до законодавства України на утримання таких дітей держава виплачує державну допомогу дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, які виховуються опікунами чи піклувальниками у прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу: 2,5 прожиткового мінімуму для дітей відповідного віку та 3,5 прожиткового мінімуму для дітей з інвалідністю відповідного віку.

Водночас відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.03.2008 № 265 „Деякі питання пенсійного забезпечення громадян” у разі коли щомісячний розмір державної соціальної допомоги (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсій, передбачених законодавством) не досягає прожиткового мінімуму, встановленого законом для осіб, які втратили працездатність, таким особам надається щомісячна державна адресна допомога до державної соціальної допомоги у сумі, якої не вистачає до зазначених розмірів.

Прожитковий мінімум визначається згідно із Законом України „Про прожитковий мінімум” та щорічно затверджується Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України і періодично переглядається відповідно до зростання індексу споживчих цін разом із уточненням показників Державного бюджету України.

Розміри державної соціальної допомоги підвищуються із збільшенням розміру прожиткового мінімуму.

З метою поліпшення соціального захисту осіб з інвалідністю з дитинства та дітей з інвалідністю з 01.01.2021 відповідно до Закону України „Про внесення змін до статті 3 Закону України „Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю” щодо підвищення особам з

інвалідністю з дитинства надбавки на догляд” встановлюється надбавка на догляд із 01.01.2021 по 31.12.2021 у розмірі:

особам з інвалідністю з дитинства, віднесеним до підгрупи А І групи, – 150 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

на дитину з інвалідністю підгрупи А віком до 6 років та від 6 до 18 років – 150 відсотків прожиткового мінімуму для дітей відповідного віку;

із 01.01.2022 у розмірі:

особам з інвалідністю з дитинства, віднесеним до підгрупи А І групи, – 200 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

особам з інвалідністю з дитинства, віднесеним до підгрупи Б І групи, – 100 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Одиноким особам з інвалідністю з дитинства II і III груп, які за висновком лікарсько-консультативної комісії лікувально-профілактичного закладу потребують постійного стороннього догляду, встановлюється надбавка на догляд за ними в розмірі 75 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Надбавка на догляд за дитиною з інвалідністю підгрупи А встановлюється на дитину з інвалідністю підгрупи А віком до 6 років та віком від 6 до 18 років у розмірі 200 відсотків прожиткового мінімуму для дітей відповідного віку.

За інформацією Департаменту соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації, _____, перебуває на обліку в Департаменті соціальної, сімейної політики та охорони здоров'я Білгород-Дністровської міської ради та отримує державну соціальну допомогу на дитину з інвалідністю підгрупи А (_____) з надбавкою на її догляд в розмірі 3 633,30 грн та державну соціальну допомогу на дитину з інвалідністю (_____) в розмірі 1 712 грн (допомогу подовжено на період карантину).

Водночас Мінсоцполітики звернулося до Департаменту соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації щодо перевірки права на отримання _____ житлової субсидії.

Щодо розгляду звернення

Постановою Кабінету Міністрів України від 17.05.1993 № 354 „Про безплатний проїзд пенсіонерів на транспорті загального користування” (далі – Постанова) передбачено право пенсіонерів за віком на безплатний проїзд у міському пасажирському транспорті загального користування (крім метрополітену і таксі) та на приміських маршрутах.

Згідно з Постановою право на безплатний проїзд надається за наявності посвідчення встановленого зразка чи довідки, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який зареєстрований у зазначеній системі і видається на безплатній основі.

Відповідно до статті 91 Бюджетного кодексу України компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян віднесено до видатків, що можуть фінансуватися за рахунок місцевих бюджетів.

Органи місцевого самоврядування можуть оперативно впливати на зміну ситуації на місцях щодо реалізації пільгових перевезень та самостійно визначати їхні обсяги і згідно зі статтею 91 Бюджетного кодексу України передбачати

видатки, забезпечуючи при цьому контроль за ефективним і цільовим використанням коштів на зазначену мету.

Таким чином, питання забезпечення пільгового перевезення окремих категорій громадян за рахунок коштів місцевих бюджетів має розглядатися відповідними органами місцевого самоврядування.

Народних депутатів України поінформовано листом на адресу народного депутата України Ткаченка О. М.

З повагою

Міністр

Марина ЛАЗЕБНА

МІНСОЦПОЛІТИКИ
ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Відповідь на звернення громадянина
4076/0/5-20/29 від 31.12.2020 р.

Депутатський запит групи народних депутатів
(Ткаченка О. М. та інших, всього 4 депутата)
стосовно необхідності всебічного розгляду
звернення мешканців міста

Білгород-Дністровський щодо вирішення
актуальних соціально-економічних питань

Підписано: **Лазебна Марина Володимирівна**

До документа

Кабінет Міністрів України

Доручення

№ 50318/1/1-20 від 11.12.2020р.

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
МІНСОЦПОЛІТИКИ

4076/0/5-20/29 від 31.12.2020

Лазебна Марина Володимирівна

ЕЦП Лазебна Марина Володимирівна

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001CD22E00D0448200

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

309540

Кореспонденти Лазебна М. В. Міністерство соціальної політики України (всього 1)
Вид документа Відповідь
Вих. № та дата кореспондента № ДСК 4076/0/5-20/29 від 31.12.2020
Реєстр. № та дата реєстрації 255623 від 31.12.2020
Арк./прим. 5/1
Стислий зміст На № 11/10-371 від 04.12.2020 Депутатський запит групи народних депутатів (Ткаченка О. М. та інших, всього 4 депутата) стосовно необхідності всебічного розгляду звернення мешканців міста Білгород-Дністровський щодо вирішення актуальних соціально-економічних питань

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис